

Do espazo e do tempo. Unha conversa con VÍCTOR LORENZO

ANTONIO SOLIÑO TRONCOSO

Son as doce do mediodía dun día de 2016. Acordara atoparme con Víctor Lorenzo nunha cafetaría próxima ao seu lugar de residencia, pero non se presenta. Mentres espero camiño distraído á beira do mar sen ir a ningunha parte. Persisto. O termómetro do coche no que me despracei confirmaba con catorce graos centígrados que hoxe volve estar un día agradable neste sorprendente final de outono nas Rías Baixas, isto, a pesar da farturenta chuvia de onte. Un día luminoso e solleiro conquistado aquí por ducias e ducias de gaivotas inquedas e ruidosas, contempladas a non moita distancia por unhas poucas nais mozas en tanto seus fillos xogan na terra do parque ao que sempre xogaron os rapaces miúdos con terra preto. Pouco despois, derrotado, decido achegarme ata o lugar onde mora e traballa en Borreiros.

Segundo baixo do vehículo oíu con nitidez o roncar dunha motoserra non afastada que de inmediato imaxino manipulada polo escultor. Cabía a posibilidade, secasí non me equivoco. Apenas un par de minutos máis tarde escoito como con palabras intenta explicarme o que vexo sen necesidade delas. De súpeto para e retira algúns elementos da obra na que traballa mentres me di que están de máis. Por que, senón, os ía retirar? penso. Nese intre fágome consciente de que todas eran palabras pronunciadas coa única intención de rachar ese muro invisible que sempre se eleva molesto, translúcido, ao inicio de toda conversa.

Hai uns días que lle propuxera a posibilidade de reunirmos para falar de distintos aspectos do seu traballo con vistas á confección dun posible artigo para publicar na REM. A meditada aceptación foi quen motivou o meu desprazamento, aínda ben daquela sen saber que a memoria de Víctor fose tan caprichosa. Sentamos.

Cranio. 64x32x24 cm. Foto Beatriz Collazo.

antonio soliño troncoso - Víctor, coñecémonos dende hai moitos anos, así e todo non sei que che atraeu antes como manifestación artística, foi a plástica ou a música?.

victor lorenzo - A plástica.

a.s.t. - Lembras por que? Algunha vez pensáchelo conscientemente?

v.l. - Porque crecín nun ambiente onde este tipo de arte sempre estaba presente. O meu pai pintaba e na miña casa conviviamos co debuxo e

a pintura. En clase sobresaíamos nesta disciplina e de feito, asistimos a diversos premios. En canto á música, chegou máis tarde, a través do meu irmán César. Este empezou no conservatorio e interesouse pola guitarra; eu seguín os seus pasos. Aos 16 anos, ambos os dous tocábamos coa Xuventude Antoniana, en Vilariño. Aí xurdiu o meu interese por Bob Dylan, empecei a tocar os seus temas... e foi nese momento cando empezou o meu contacto coa música. Foi unha aprendizaxe natural e moi autodidacta.

A escultura chegou despois, aos 30 anos. Crecín no taller de artesanía de meu pai e o meu tío, en Sabarís, entre cunchas e madeira que daban forma a pezas de “suvenir”. Cando era pequeno, o meu irmán e eu adoitábamos facer algunhas pezas para xogar, como diversión. Máis tarde, empecei a facer traballos en barro cun ceramista e pasaba a madeira os obxectos que tallaba. Este material sempre me pareceu moi cálido. Paralelamente, descubrín os traballos de Álvaro de la Vega, un dos meus referentes polo seu estilo basto.

a.s.t. - Que tipo de música che atraía daquela? E agora? Que autores e bandas son referencia para ti?

v.l. - Atraíame a música importada: Rolling Stone, Pink Floyd, Janis Joplin, Bob Dylan, Tom Waits... aínda que recoñezo que me gustaría criarme tamén con música tradicional galega. Creo que esta é unha das razóns polas que este estilo non calou entre as nosas xeracións: porque tiña certo carácter deostado entre nós. Actualmente, sigo escoitando música importada pero hoxe en día valoro máis a música nacional e a galega: Radio Futura, Narf, Sés, Cro, Dios ke te crew, etc.

a.s.t. - No mundo da música, sempre participaches como vocalista? De que grupos formaches parte?

v.l. - Empecei como vocalista e guitarrista en “La banda del predicador”. Era un grupo de rock, onde tocábamos cancións compostas por min. Despois veu “Mojo Blues” na que facíamos versións de blues e rock&roll. Estiven con moi bos músicos que agora gozan de recoñecemento, como Guillermo Fernández, Paco Dicenta, Nacho Muñoz e Isaac Palacín. Máis tarde chegou “Doctor Harapos”, onde cantaba as miñas letras coa música de Pablo Carrera. Con este grupo mesmo gravamos un disco pero co tempo, acabou diluíndose. Na actualidade toco periodicamente en “Harapos Ensemble” onde versionamos cancións de “Dr. Harapos” e algún tema traducido ao castelán de clásicos do rock.

a.s.t. - Estás interesado na elaboración de letras, polo que vexo. Interésache a creación literaria? Exerces, inda sexa de xeito privado?

v.l. - Si, sempre me interesei polas letras e cando formamos o primeiro grupo buscaba cancioneros de Bowie, Dylan... pero, sinceramente, non me considero un gran lírico, as miñas letras dilátanse moito no tempo. Vou collendo ideas do meu día a día, ordénoas e fago unha canción. Son como un pintor, neste sentido, fago unha colaxe de múltiples cousas para crear unha letra, de aí que demore tanto para darlle forma.

a.s.t. - Estarías disposto a ceder algún pequeno texto para incorporar á transcripción desta conversa?

v.l. - Ben,... pásosche dous. Dúas cancións. A primeira titúlase **Palabras cruzadas**:

BOAS NOITES señoras, señores
DAMOS COMEZO AO SHOW
co apaixonante xogo das palabras X
atención, atención, última chamada

OBXECTOS, MÁQUINAS, ESTATÍSTICAS
 ESTADO, ESTRUTURAS, ECONOMÍA
 CIFRAS, CONCEPTOS, MEDIDAS
 ERIXINDO TODO EN EVIDENCIA

Anímese, ANÍMESE, é moi doado
véndese, cómprase

ADICCIÓN, SEDUCCIÓN, RISCO
 COMISIÓN, POSESIÓN, DEPENDENCIA
 PRESIÓN, FUSIÓN, FRICCIÓN
 INFLACIÓN... REACCIÓN EN CADEA
 TOLEA, ESTÍMULO, DESEXO
 TOLEA, tanto X cen
 SELECCIONAR, ESCOLLER, ELIXIR
 TI PODES FACELO

**Visite as nosas sesións de TECNO-TRANCE colectivo
agora tamén en formato dixital
axítese e divírtase connosco
fagan xogo... FAGAN XOGO**

PROGRESO, CIENCIA, TECNOLOXÍA
XUSTIZA... FILOSOFÍA
PRODUCCIÓN, INXECCIÓN, ALTA TENSIÓN
CONSUMO... DIVISAS
OCIO, INFORMACIÓN
CULTURA, COMUNICACIÓN
PATROCINADO, PRECOCIÑADO, PREFABRICADO
.....ABDUCCIÓN

Cómprase, véndese ¿VIDA? Fotomontaxe XXX

TÓXICO, ÉXITO
HIPER-SUPER-MÁXIMO
LÉXICO, XÉNICO
...Directo á vea
OFERTA, INVERSIÓN ¡Fagan xogo!
LIBRE MERCADO
PROMOCIÓN, EXPLOTACIÓN, ESPECULACIÓN
...EXPROPIACIÓN

**Anímese e xogue connosco
se non queda satisfeito tramite unha reclamación
déixese levar, é moi doado
podes facelo..**

TÓXICO... ÉXITO... ÉXTASE
HIPER-SUPER-MÁXIMO
ADICCIÓN, SEDUCCIÓN
COMISIÓN, POSESIÓN
PRESIÓN, FUSIÓN, FRICCIÓN
INFLACIÓN... REACCIÓN EN CADEA
¡fagan xogo! ESTÍMULO, DESEXO
¡abran fogo! TOLEA
SELECCIONAR, ESCOLLER, ELIXIR
...TI PODES FACELO

**Divírtase e xogue connosco
deixe a súa mente divagar
calquera parecido coa realidade é pura coincidencia
déixese levar... Déixate levar
sobre o ritmo... hipnótico corrosivo
Están a escoitar RADIO HARAPOS
emitindo en directo dende....**

Sintonice connosco

A segunda, **Á carreira**, di así:

QUINCE EXPERTOS DECIDEN UNHA GUERRA MUNDIAL
FONTANEIROS BUSCAN FUGAS EN REACTOR NUCLEAR
OS FUNCIONARIOS RECLAMAN A PAGA DE NADAL

OS CANDIDATOS OPTAN Á PRESIDENCIA
OS MEDIOS DIFUNDEN ENTRE A AUDIENCIA
EMITINDO PROGRAMAS DE LAVADO DE CONCIENCIA

E XESÚS APARECE DOBRANDO A ESQUINA
FACENDO PROMOCIÓN DA SÚA MORTE CON ESTAMPIÑAS
CON SABA BRANCA E COROA DE ESPÍNAS.

**QUE VAS FACER? ARRANXA COMO POIDAS, TODO VAI BEN
MENTRES NON SAIAS NA ESQUELA.
SE O VES MOI MAL SAL Á CARREIRA**

MARGARIDA APUNTOUSE NUN EQUIPO DE COUCHING
OS SEUS COMPAÑEIROS FIXÉRONLLE BULING
AGORA COMBINA COOWORKING CON JOGGING

OU DEVORAS OU ES DEVORADO
SE NON FAS NADA MELLOR BÓTATE A UN LADO
CANDO ENTRA EN ACCIÓN O EXÉRCITO ALIADO

TOMA UN, DEBES CATRO
SUMA E SEGUE, XOGA UN ANACO
TODO OU NADA,.... A BANCA SEMPRE GAÑA

**QUE VAS FACER? ARRANXA COMO POIDAS, TODO VAI BEN
MENTRES NON SAIAS NA ESQUELA.
SE O VES MOI MAL BUSCA ENTRE AS PEDRAS**

INXECTO PALABRAS NO MICRÓFONO
COMPROBA O SEU EFECTO ANALXÉSICO
RELÁXATE CON RITMO HIPNÓTICO

E QUÉIXANSE NA VECIÑANZA
PORQUE ESES VÁNDALOS TEÑEN ESBORRANCHADA
TODA A MOBLAXE URBANA RECÉN INAUGURADA

E SABES QUE CHE DIGO, COMPAÑEIRO
COMO AMIGO VERDADEIRO
NON DAMOS GRANDES PASOS, DAMOS SALTOS AO BALEIRO

**QUE VAS FACER? ARRANXA COMO POIDAS, TODO VAI BEN
MENTRES NON SAIAS NA ESQUELA.
SE O VES MOI MAL CÁMBIATE DE BEIRA**

a.s.t. - Dentro da plástica, vexo que os teus esforzos se encamiñan case en exclusiva á escultura. Utilizas bosquexos preparatorios? Por que? Aplicas algunha metodoloxía de traballo concreta?

v.l. - Si, preparo algún bosquejo previo en papel, plastilina ou, na maioría dos casos, en cera porque me permite fundir a peza en bronce. A miña creatividade funciona por impulso; non teño un proceso creativo definido ou concreto. Teño ideas que vou forxando na cabeza e que plasmo posteriormente. Poden pasar anos dende que penso a idea ata que a desenvolvo. Dependendo do proxecto, o proceso pode ser máis ou menos dilatado no tempo.

a.s.t. - Observando a túa produción escultórica vense unha serie de constantes sobre as que volves a miúdo. Refírome á ensamblaxe e á mestura de materiais. Tes algunha resposta consciente para isto?

v.l. - Esta mestura de material realizábaa ao principio da miña carreira como escultor pero implicaba un traballo intenso e non eran pezas doadas de distribuír, polo que decidín apostar solo pola madeira. A reciclaxe funcionaba como prótese no contexto da figura e o corpo sempre o realizaba en madeira. Estas pezas recreaban guerreiros dunha época indefinida, “retrofuturista”. Nestes momentos, cambiei esta técnica por series de pezas talladas nunha postura similar ou combinadas; por figuración, sobre todo.

Cibor. 186x36x65 cm. Foto Beatriz Collazo.

a.s.t. - Tamén é notoria a túa insistencia na repetición, con mínimas variantes, na seriación. Que podes contar sobre o tema?

v.l. - Nisto contribúe moito a sorte que tiven por facer as pezas que se entregan aos galardoados nos premios da música galega. Este proxecto deume a posibilidade de facer unha gran cantidade de figuras similares ao ano, o que me axudou a reafirmarme como escultor e a asegurar as miñas capacidades de resolución. Por outra banda, este traballo tamén me motivou a crear novas pezas, como “Somnábulo”, unha serie de figuras que parecen gabear pola parede. Actualmente, estou a experimentar con este tipo de pezas, estou probando a facer variacións, a crear composicións... Neste senso,

quero aclarar que poderían catalogarse como seriadas porque en todas se repite un patrón pero, en realidade, cada unha é diferente e en conxunto forman unha obra única e dinámica, suxeita a unha transformación continua.

a.s.t. - Coñeces a obra de Juan Muñoz? Interésache?

v.l. - Si, coñezoo, pero non afondei na súa obra, a verdade. Valóroa porque unha peza humana sempre causa certo impacto no espectador pero non podo dar unha opinión sólida sobre o seu traballo porque non seguí a súa traxectoria profesional nin teño un coñecemento amplo dos seus proxectos.

a.s.t. - Na obra escultórica estás próximo á figuración, inda con incursións na abstracción. Parece que este sexa o xeito de expresarte con maior dominio. Estás de acordo?

v.l. - Si, para min a figuración é fundamental. Podería dicirse que teño un sentir clásico e dende sempre me atraeu moito a obra de Álvaro de la Vega. O meu traballo non se caracteriza precisamente pola abstracción pero, aínda que non a desenvolva nos meus proxectos, recoñezo que me apasiona este estilo na escultura.

a.s.t. - Tamén é unha constante o dominio da madeira como material base. Existe algunha explicación?

v.l. - Porque, como xa sinaliei, a madeira paréceme un material cálido, é doada de traballar se se compara con outros materiais, como a pedra e o ferro, que implican a utilización de multitude de ferramentas, así como a disposición dun amplo espazo de traballo. Non obstante, non descarto experimentar ou traballar estes materiais no futuro. No meu proceso de traballo realizo un corte directo coa motoserra; os cortes que creo con esta forman parte da talla, son parte do acabado da peza. Posteriormente, lixo estes cortes e intento deixar as marcas nas partes nas que funcionan para crear certa proximidade na peza. Estas partes pulidas transmiten certo erotismo e sensualidade, mentres que as que están en bruto teñen certa connotación agresiva.

a.s.t. - E a memoria? Es consciente da súa utilización?

v.l. - Imaxino que te estas a referir a se teño preferencia polo almacenamento consciente de ideas e coñecemento, para aplicalo ao traballo, respecto do almacenamento inconsciente. Pois, utilizo os dous sistemas. Gustaríame usar máis o inconsciente, pero tamén uso caderno de viaxe. Tempo máis tarde, a utilización desta información ás veces e buscada e outras nin me decato de como aparece.

a.s.t. - Que influencia lle asignas ao cine de Paul Verthoeven e James Cameron sobre a túa obra inicial?, se é que lle asignas algunha.

v.l. - Si, influíronme, gústanme algunhas das súas películas de ciencia ficción e os elementos que aparecen nelas. Aínda que hei de confesar que a primeira referencia foi de neno, vendo “Mazinger Zeta”, entusiasmábame! Xa dende pequeno, tiña unha predilección polo ámbito tecnolóxico.

a.s.t. - Realmente, cales foron as túas primeiras influencias no mundo da escultura? Que permanece daquilo?

v.l. - Álvaro de la Vega, como xa comentei máis dunha vez, George Segal, Rodin, traballos abstractos diversos, e tamén podería citar a Chillida, Oteiza, Xavier Cuiñas e Manolo Paz, as súas obras parécenme moi interesantes.

a.s.t. - Que personaxe internacional das artes plásticas che interesa? Por que?

v.l. - A nivel internacional, decantaríame por Barceló ou Richard Serra, aínda que teñen unha concepción da arte moi espectacular. Tamén me interesa moito a obra naturista ou “land art”, e dentro desta, Andy Goldsworthy.

Cabalo. 160x63x250 cm. Expo en Teatro Ensalle. Vigo. Foto T. Ensalle.

a.s.t. - *Faláchesme dunha obra en preparación para instalar nun espazo público. Que valores da arquitectura cando pensas en intervir nese tipo de espazos?*

v.l. - Os espazos urbanos son puro artificialio. A natureza, pola contra, achega grandes sensacións anímicas, de beleza, benestar. Ás veces, a arte é unha especie de imitación da natureza e nesta hai puntos de alta enerxía, por exemplo, un manancial, un canón ou unha atalaia. No espazo urbano, non obstante, necesítanse crear puntos de referencia, xa sexan físicos ou ideolóxicos para poder moverse nesa artificialidade da cidade: fontes, esculturas ou arquitecturas diferentes en edificios.

Cando fixen o cabalo a tamaño natural, desenvolvín unha idea, fixen unha escultura que podería situarse en calquera espazo, é dicir, esta obra non estaba condicionada polo lugar no que se ía situar. Ademais de creacións que non se sitúan nun espazo concreto, procuro desenvolver solucións que non impliquen un gasto innecesario. Por exemplo, para a obra do cabalo decidínme por unha solución inocua, que non danase ningún medio. Gústame que se respecte o medio no que se vai situar a escultura

a.s.t. - *A obra e o lugar. Existe relación? Que pensas do concepto de localidade? Que opinas sobre a influencia do medio no individuo e as posibles repercusións na produción plástica?*

v.l. - O artista plástico actual é un concepto novo adaptado á nosa sociedade de consumo. Vese obrigado a sorprender, idear, avanzar, superarse. As súas fontes de inspiración ou de influencia están na propia sociedade; límítase a recoller elementos que o rodean.

O artista plástico de hoxe en día está suxeito a moitas esixencias, del espérase que sorprenda, que dea vida a algo espectacular. Non obstante, aínda que o respecto, creo que non é necesario recorrer a esta espectacularidade, a ese dispendio de material ou a un tamaño grande para crear unha gran obra. O problema é que, na actualidade, moita xente só valora ou goza con este tipo de proxectos e non con outros de menor envergadura xestual.

a.s.t. - Para rematar, propóñoche o seguinte: elixe entre un mínimo de seis e un máximo de dez fotografías de pezas significativas da túa produción escultórica e acompañaa dunha frase ou unha soa palabra que, para ti, resalte a súa esencia.

v.l. - Coido que o título sempre fala da peza. Utilizareinos para o que me pides.

Cabeza ciborg. 23x18x25 cm. Foto Ollomol Audiovisual.

En taller con peixe. Foto Ollomol Audiovisual.

Homiños. 38x14x16 cm. Foto Jesús Figueirido.

Corredores e somnánbulo con cadro de Gabi. Expo conxunta no Mercado da Tía Ni. Sabarís.
Foto Ollomol Audiovisual.

Home con sombra. 60x23x31 cm. Foto Fino Lorenzo.

Lector. 43x18x14 cm. Foto Ollomol Audiovisual.

Asemblea de mulleres.
Fotos Ollomol Audiovisual e Fino Lorenzo.

